

Łomża dnia 13.04.2011 r.

MOPS.0711/A/9/2011

Przewodniczący
Rady Miejskiej Łomży

WNIOSEK

Zgodnie z planem pracy Rady Miejskiej Łomży na 2011 rok przedkładam informację z realizacji „Strategii rozwiązywania problemów społecznych na terenie miasta Łomża na lata 2007-2015” za 2010 r.

Z poważaniem:

Z up. PREZYDENTA MIASTA

Mirosława Kluczek
ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA

Łomża dnia 07.04.2011

INFORMACJA

z zakresu realizacji „Strategii rozwiązywania problemów społecznych na terenie miasta na lata 2007-2015” przyjętą Uchwałą Nr 74/XV/07 za 2010

CEL STRATEGICZNY

I. Systematyczna analiza istniejących potrzeb społecznych

Zadania realizowane są na bieżąco. W 2010r pomocą społeczną objęto 1476 rodzin, w tym 2330 osób w rodzinie.

Pracą socjalną objęto 1240 rodzin, podpisano 180 kontraktów socjalnych polegających na pisemnym uzgodnieniu z osobą lub rodziną działań mających na celu poprawę sytuacji rodziny. Rodzina bądź osoba zobowiązana jest do utrzymywania kontaktu z pracownikiem socjalnym i informowania o próbach poszukiwania zatrudnienia, podnoszenia lub uzyskania kwalifikacji, udziału w szkoleniach.

Głównym powodem korzystania z pomocy było:

- ubóstwo – 1250
- bezdomność- 29
- potrzeba ochrony macierzyństwa-59
- bezrobocie – 960
- niepełnosprawność – 392
- długotrwała choroba – 357
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 186
- alkoholizm – 60
- trudności w przystosowaniu po wyjściu z zakładu karnego – 19
- trudności w integracji – 49

Jak wynika z w/w informacji najczęstszym powodem korzystania z pomocy było ubóstwo. W myśl ustawy o pomocy społecznej ubóstwo w rodzinie pojawia się w sytuacji, kiedy dochód na osobę jest równy lub niższy od kryterium dochodowego 351 zł na osobę w rodzinie i 477 zł na samotnie gospodarującą.

Główne źródło utrzymania rodzin korzystających z pomocy MOPS

Wynagrodzenie za pracę- 206

Renta, emerytura- 365

Świadczenia rodzinne- 280

Alimenty- 95

Zasiłek z PUP- 53

Świadczenia z MOPS- 405

Dodatek mieszkaniowy- 72

Wykształcenie osób korzystających z MOPS:

- Szkoła specjalna-22
- Podstawowe- 571

- Zawodowe- 447
- Gimnazjum- 47
- Średnie- 343
- Wyższe- 46

Czas pozostawania bez pracy

- od 1 roku – 260
- od 2 lat – 211
- od 3 lat – 270
- od 4 lat – 258
- od 5 lat i więcej – 378

Z rozpoznania środowiska wynika, że 99 rodzin korzystających z pomocy finansowej MOPS ma stałe zatrudnienie.

Na podstawie analizy dokumentów prowadzonych przez pracowników socjalnych określa się, że:

- 355 rodzin korzysta z pomocy od 1 roku
- 273 rodziny od 2 lat
- 235 rodzin od 3 lat
- 270 rodzin od 4 lat
- 343 rodziny od 5 i więcej lat

II. Wsparcie rodzin z dziećmi, a w szczególności zapobieganie patologiom społecznym

Pracownicy socjalni prowadzą systematyczną pracę socjalną z rodzinami z problemami opiekuńczo- wychowawczymi. Udzielana jest pomoc finansowa i rzeczowa. Z pomocy w zakresie dożywiania skorzystało 220 dzieci w wieku do 7 roku życia i 610 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej.

Mając na uwadze dobro dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym pracownicy socjalni realizowali zadania z Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Patologii Społecznej /profilaktyka II stopnia, zadanie nr 6 /

Adresatami programy były dzieci z rodzin , w których wystąpił problem alkoholowy

- zakupiono podręczniki i niezbędne przybory - dla dzieci z 26 rodzin .
- zorganizowano imprezę wyjazdową z okazji Dnia Dziecka do Wioski Indiańskiej i Parku Dinozaurów – w dniu 19 czerwca 2010, 49-cio osobowa grupa wyjechała na 1-o dniową wycieczkę do Wioski Indiańskiej i Parku Dinozaurów w Jurowcach k/ Białegostoku. Program wycieczki zawierał zwiedzanie wioski indiańskiej, poznanie rękodzieła, zabawy na świeżym powietrzu, przejażdżki konne, pieczenie kielbasek przy ognisku oraz pobyt w Dino Parku, spacer z przewodnikiem oraz relaks na placu zabaw. Podczas wycieczki / w godz. 7-18/ dzieci miały zapewnioną wykwalifikowaną opiekę pracowników socjalnych MOPS i pełnowartościowe posiłki. Wszyscy uczestnicy wycieczki otrzymali prezenty w postaci książek i gier planszowych.
- opłacono wypoczynek letni dla 15 dzieci kolonie organizowane przez TPD w Łomży zapewniły dzieciom możliwość spędzenia części wakacji nad morzem i w górach / podczas pobytu realizowany był w 6 blokach tematycznych program profilaktyczny z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi /

- zapewniono pomoc finansową na zakup opału, odzieży, leków i innych, w zależności od indywidualnych potrzeb rodziny – 40 rodzin
- zakupiono paczki żywnościowe / konserwy mięsne / dla 41 rodzi - zorganizowano spotkanie z Mikołajem / w dniu 6 grudnia 2010 / dla 95 dzieci, podczas którego dzieci otrzymały paczki noworoczne ze słodyczami oraz prezenty / koce, maskotki, książki

Wszystkie zaplanowane działania – udzielenie pomocy rzeczowej i finansowej dzieciom i młodzieży z rodzin, w których występuje problem alkoholowy - zostały zrealizowane. Wszystkie działania były kierowane na zaspokojenie podstawowych potrzeb dzieci i młodzieży, które miały za zadanie podniesienie poziomu życia i lepsze funkcjonowanie w środowisku.

Wymierne rezultaty

- *zaspokojenie podstawowych potrzeb dzieci i rodzin poprzez udzielenie pomocy rzeczowej w formie dożywiania, zakupu podręczników i przyborów, leków i odzieży, pokrycie kosztów udziału w wypoczynku letnim, pokrywanie innych kosztów bezpośrednio wpływających na poprawę poziomu życia*
- *zmiana sposobu funkcjonowania rodziny poprzez : podjęcie lub kontynuowanie leczenia odwykowego, podjęcie zatrudnienia, uczestniczenie w programach realizowanych przez MOPS i OIK mających na celu zapewnienie prawidłowego funkcjonowania rodziny, wskazanie możliwości radzenia sobie w trudnych sytuacjach*
- *poznanie i rozwijanie umiejętności budowania prawidłowych relacji w rodzinie i środowisku rówieśniczym, umożliwienie prawidłowego procesu socjalizacji – uczestniczenie w wyjazdach wakacyjnych, zajęciach terapeutycznych, uczestniczenia w organizowanych imprezach*

POMOC PSYCHOLOGICZNA

Osoby i rodziny korzystające z pomocy finansowej MOPS korzystali również z pomocy psychologa, który służył wsparciem i pomocą w rozwiązywaniu różnych sytuacji kryzysowych i trudnych spraw rodzinnych.

Psycholog zatrudniony był na ½ etatu.

1. W 2010r udzielił 181 konsultacji indywidualnych w zakresie:

- rozwiązywania problemów rodzinnych
- aktywizacji zawodowej
- wychowania dzieci (rozwiązywanie sytuacji wychowawczych, dydaktycznych)

2. Terapią indywidualną objętych było 12 osób (trudna sytuacja rodzinna podczas rozvodu i po rozwodzie).

3. Praca z rodziną – 7 rodzin w sytuacjach konfliktów małżeńskich z zastosowaniem mediacji małżeńskiej, negocjacji, poradnictwa.

4. Praca indywidualna ze sprawcami przemocy domowej- 3 osoby (10 wizyt)- pomoc w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych.

5. Praca w terenie – 6 wizyt w miejscu zamieszkania rodziny z pracownikiem socjalnym w sytuacjach: nadużywania alkoholu, stosowania przemocy domowej, życia w rodzinie z osobą psychicznie chorą, kryzysowych po śmierci męża.

Ośrodek prowadził również pracę socjalną z rodzinami z Łomży, których dzieci przebywają w rodzinnej opiece zastępczej. Systematycznie przeprowadzane wywiady w środowisku oraz stały kontakt z rodzinami zastępczymi, pozwala ocenić czy rodzice naturalni przejawiają zainteresowanie swoim dzieckiem czy je odwiedzają, czy starają się je odzyskać?

W zdecydowanej większości rodziny naturalne, patologiczne, po kilku miesiącach od zabrania dziecka do rodziny zastępczej, przestają je odwiedzać lub czynią to sporadycznie, okazjonalnie.

W 2010 roku w rodzinach zastępczych przebywało 62 dzieci.

Powodem ich umieszczenia było:

choroba psychiczna rodziców – 15 dzieci

uzależnienie od alkoholu rodziców – 19 dzieci

sieroctwo całkowite lub jedno z rodziców nie żyje albo przebywa w zakładzie karnym – 7 dzieci

pobyt za granicą przynajmniej jednego z rodziców – 6 dzieci

niezaradność życiowa – 15 dzieci.

Rodzina zastępcza, której powierza się dziecko, współpracuje z sądem rodzinnym dostarczając sprawozdania finansowe wydatków związanych z utrzymaniem dziecka. Z pracownikiem socjalnym MOPS, psychologiem i pedagogiem, OAO w zakresie informowania o stanie zdrowia dziecka, jego postępach w nauce, trudnościach wychowawczych lub innych problemach napotykanym w trakcie sprawowania opieki.

Praca socjalna z rodziną zastępczą jak i naturalną ma na celu unormowanie sytuacji życiowej dziecka, poprawy warunków bytowych a w szczególności umożliwienie powrotu dziecka do rodziny biologicznej.

Pracą socjalną z rodzinami biologicznymi gdzie dzieci przebywają w zastępczych formach opieki objętych było 12 rodzin. Praca miała charakter stały z zaangażowaniem zarówno pracownika socjalnego, psychologa, kuratora jak również pedagoga. Głównym celem było podtrzymywanie więzi rodzinnych z dziećmi przebywającymi poza domem rodzinnym poprzez nakłanianie rodziców do częstych odwiedzin swoich dzieci w zastępczych formach opieki. Umożliwienie dzieciom pobytu w domu rodzinnym w czasie weekendów lub dni wolnych od nauki.

W ramach pracy z rodzinami zastępczymi, w których pojawiły się problemy wychowawcze nawiązano współpracę z:

kuratorem sądowym

z psychologiem

Wspólne wejścia do rodziny pracownika socjalnego z pedagogiem Ośrodka Adopcyjnego Opiekuńczego mieli na celu sprawdzenie aktualnej sytuacji dziecka.

Wskutek prowadzonej pracy socjalnej w 2010 roku

4 osoby podjęło leczenie odwykowe od alkoholu

6 osób skorzystało z porad psychologa

9 osób podjęło pracę dorywczą sezonową

Osoby i rodziny doświadczające przemocy domowej oraz różnych sytuacji kryzysowych mogą korzystać z profesjonalnej pomocy specjalistów w Ośrodku Interwencji Kryzysowej.

W 2010r przyjęto 330 zgłoszeń związanych z przemocą domową, trudnościami wychowawczymi, problemami prawnymi, i innymi.

Udzielono 1 106 porad: psychologicznych (577), prawnych (349), socjalnych (180). Oprócz udzielania różnego typu porad Ośrodek Interwencji Kryzysowej zorganizował grupę wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy w rodzinie (5 spotkań dla 6 kobiet).

W 2010r Ośrodek prowadził również zajęcia psychoedukacyjne w ramach Programu „Zatrzymać przemoc” współfinansowanego z ŁPPIRPA oraz PS

(8 spotkań z 39 osobami).

W hostelu OIK przebywało w 2010r łącznie 17 osób.

W zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie MOPS realizował program dla sprawców przemocy domowej.

Zajęcia miały na celu powstrzymanie i zakończenie przemocy w rodzinie. Przy zorganizowaniu grupy pomógł Sąd Grodzki w Łomży, który skierował na zajęcia z przemocy w rodzinie 4 uczestników, kuratorzy sądowi 18 uczestników. Z 22 osób 14 wzięło udział w zajęciach korekcyjno – edukacyjnych, z czego 13 podpisało kontrakt zobowiązujący do uczestnictwa w zajęciach.

Odbyło się 13 sesji indywidualnych, po 1 godzinie z każdym uczestnikiem oraz dla jednego uczestnika przeprowadzono mediację małżeńską. Oprócz tego zorganizowano 10 spotkań grupowych po 6 godzin na następujące tematy:

Przemoc domowa jako zjawisko.

Planowanie bezpiecznego zachowania.

Stworzenie alternatywnego zachowania i reagowania.

Przemoc jako taktyka kontroli.

Prawne aspekty przemocy w rodzinie.

Metody wyrażania uczuć.

Opracowanie własnego sposobu radzenia ze złością, taktyka kontroli.

Stosowanie izolacji jako taktyki kontroli.

Trening zachowań asertywnych.

Partnerstwo, zaufanie, szacunek, wsparcie.

Definiowanie szczerości i odpowiedzialności.

Poprawa stosunków międzyludzkich.

Analiza przemocy seksualnej, intymność, miłość.

Sposoby okazywania miłości dzieciom. Odpowiedzialne wychowanie dzieci.

Negocjacje i sprawiedliwość. Zasady sprawiedliwej kłótni.

Zakończenie stosowania przemocy w rodzinie. Zdrowe rozwiązywanie sporów.

Zajęcia korekcyjno – edukacyjne ukończyło 6 osób.

Dużym wsparciem dla rodzin jest także działalność **Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy** w Łomży. W roku 2010 roku prowadził działalność opiekuńczo wychowawczą zgodną z celami strategii w obszarze **dzieci i młodzieży**:

zagrożenia wykluczeniem społecznym,

profilaktyki uzależnień,

przemocy w rodzinie,

agresji rówieśniczej,

spędzanie wolnego czasu dzieci i młodzieży gimnazjalnej,

niepełnosprawność,

pedagogizacja rodziców.

Cele te realizowane były poprzez :

Udzielanie pomocy pedagogicznej i materialnej rodzinom - 410 dzieci; Dożywianie dzieci – 70 dzieci;

Prowadzenie 2 placówek wsparcia dziennego zwanych Środowiskowymi Ogniskami Wychowawczymi dla 70 dzieci ;

Działania tepedowskiego Rzecznika Praw Dziecka /od stycznia 2009 roku – udzielono 90 porad;

Organizacja i prowadzenie akcji letniego wypoczynku dla 635 **dzieci** / **12** placówek wypoczynkowych z tego:

- w miejscu zamieszkania -50 dzieci

- wyjazdowe: turnusy edukacyjno profilaktyczne dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, przemocą rówieśniczą, zdrowotne ze schorzeniami dróg oddechowych, wypoczynkowe - 585 dzieci

Prowadzenie poradnictwa na rzecz rodzin wychowujących osobę niepełnosprawną- udzielono 50 porad ;

Prowadzenie gimnastyki korekcyjnej dla dzieci z zaburzonym rozwojem somatycznym - 60 dzieci;

Opracowywanie i realizacja programów profilaktyczno edukacyjnych dla rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, przemocą oraz agresją rówieśniczą wśród dzieci - 6 programów w tym 2 programy z zakresu ochrony zdrowia: profilaktyka alkoholowa, zapobieganie agresji i przemocy rówieśniczej - udział 280 dzieci; 2 programy dla osób wychowujących dzieci niepełnosprawne – udział 60 dzieci; 2 programy z zakresu pomocy społecznej – udział 120 dzieci z terenu miasta Łomża; programy z w/w problematyki prowadzone również były również na placówkach wypoczynkowych w okresie wakacji letnich; Współdziałanie z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, zakładami pracy, z placówkami opiekuńczo wychowawczymi działającymi na rzecz dzieci i młodzieży oraz na rzecz dzieci niepełnosprawnych

Udział w powiatowej społecznej radzie ds. osób niepełnosprawnych i zespole konsultacyjno-opiniującym przy Prezydencie M. Łomży; Zdobywanie środków finansowych na działalność statutową. Wydanie wyprawki szkolnej dla dzieci: 72 piórników, 30 plecaków, 80 zestawów do malowania. Wydanie 125 paczek świątecznych dla dzieci z terenu miasta Łomża. Spotkanie wigilijne dla 70 dzieci ze Środowiskowych Ognisk Wychowawczych w Łomży.

Realizacja celu strategicznego polegać ma na jak najlepszym zaspokojeniu potrzeb społecznych w sferze między innymi; pomocy społecznej.

Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawczych w Łomży działa na podstawie uchwały nr 304/XLIV/09 Rady Miejskiej Łomży z dnia 27 maja 2009r. w oparciu o regulamin, ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej oraz przepisy wykonawcze wydane na jej podstawie.

Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza świadczy określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007r. w sprawie placówek opiekuńczo – wychowawczych (Dz. U. z 2007r. Nr 201 poz. 1455) standardy usług, realizując zintegrowany system zadań diagnostycznych, opiekuńczo-wychowawczych, edukacyjnych, terapeutycznych i resocjalizacyjnych oraz pracy z rodziną wychowanka.

Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza zapewnia doraźną, całodobową opiekę i wychowanie dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej, znajdującym się w sytuacji kryzysowej oraz całodobową opiekę i wychowanie dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, dla których nie znaleziono rodzinnej opieki zastępczej. Zaspakaja ich niezbędne potrzeby, zapewnia odpowiednie do potrzeb warunki rozwoju, przygotowuje do samodzielnego życia społecznego.

Placówka spełnia wymagane standardy w zakresie warunków lokalowych i sanitarno-higienicznych.

Według stanu na 31.12.2010r. w WPOW w Łomży przebywało 21 wychowanków: 9 dziewcząt i 12 chłopców w wieku od 13 lat do 18 lat. Wszyscy wychowankowie zostali umieszczeni w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo- Wychowawczej w Łomży w oparciu o postanowienia Sądu Rejonowego w Łomży (Wydział Rodzinny i Nietletnich). Wychowankowie zostali objęci całkowitą opieką do momentu usamodzielnienia. Zarówno wychowankowie przebywający w placówce jak i usamodzielniani podopieczni otrzymują przysługujące im świadczenia, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W 2010r. miały również miejsce ruchy wychowanków wewnątrz placówki, 5 wychowanków przebywających na grupie interwencyjnej zostało przeniesionych w oparciu o postanowienie sądu na grupę socjalizacyjną, natomiast pozostałych 5, którzy przebywali w grupie interwencyjnej zostali umieszczeni w rodzinach zastępczych.

W ramach usamodzielnienia opuściło placówkę 3 wychowanków, 1 powrócił do domu rodzinnego, 2 założyło własne gospodarstwa domowe.

Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza w 2010 roku realizowała następujące cele: Poprzez pedagogizację rodziców wspiera rodziny w wypełnianiu jej funkcji, szczególnie opiekuńczo- wychowawczych. Spotkania z rodzicami mają charakter cykliczny. Kadra pedagogiczna placówki informuje o aktualnej sytuacji dydaktyczno- wychowawczej i zachęca do czynnego włączania się w życie dzieci i młodzieży. Ponadto, program pt: „Mamo, tato jestem tutaj” ma także na celu zwiększenie świadomości rodziców na temat trudnych emocji, jakich doznają dzieci w związku z odseparowaniem od najbliższych, a także ukazaniem wagi, jaką dzieci przykładają do systematycznych odwiedzin rodziców w placówce. Równoległe prowadzone są dwa programy autorskie wraz z wychowankami. Intencją programu „Niedługo będę dorosły” jest podjęcie przez wychowanków samodzielnej egzystencji poza placówką, a także, w ramach możliwości organizacyjnych i finansowych placówki, do kontynuowania pobytu w niej po osiągnięciu pełnoletności. Program ten ma także na celu wyposażenie wychowanków w podstawowe umiejętności załatwiania spraw i kompetencje niezbędne do aktywnego poszukiwania pracy. Program „Jestem kulturalny” kładzie nacisk na działania z zakresu edukacji kulturalno- społecznej. Celem programu są działania z zakresu edukacji kulturalno- społecznej- wpojenie wychowankom zasad savoir vivre oraz niwelowanie nieprawidłowych nawyków stylu bycia ukształtowanych w dzieciństwie. Wspieranie oraz wyrównywanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży odbywa się wskutek zajęć specjalistycznych prowadzonych przez pedagoga, psychologa oraz wychowawców placówki. Jednocześnie odbywają się zajęcia z wyrównywania wiedzy szkolnej. Dla wychowanków ze szczególnymi problemami z danych przedmiotów zapewniane są zajęcia indywidualne ze specjalistami danej dziedziny. Prowadzone przez kadrę placówki działania edukacyjne, socjalne i zdrowotne zapobiegają wykluczeniu oraz wspierają wychowanków w prawidłowym rozwoju. Kompleksowe oddziaływanie jest możliwe dzięki współpracy z istniejącymi placówkami zapewniającymi całodobową opiekę dzieciom i młodzieży, sądem rodzinnym, i kuratorami. Stale monitorowany proces dydaktyczny dzieci i młodzieży dokonuje się poprzez współpracę z placówkami oświatowymi.

Wyżej wymienione działania realizowane w 2010r. są również przewidziane na lata następne.

W 2010 roku realizowany był projekt „**Umiem wybrać , żyję zdrowo i aktywnie w zgodzie z przyrodą**” (kwota dofinansowania 14.000 zł) .Projekt podzielony był na moduły:

1. Zajęcia teatralne

Program realizowany był ze wszystkimi wychowankami Wielofunkcyjnej Placówki Opiekuńczo Wychowawczej, którzy bardzo chętnie brali czynny udział w zajęciach koła teatralnego. Zajęcia miały na celu wypełnienie wolnego czasu młodzieży przebywającej w placówce, została utworzona grupa teatralna, zintegrowana lubiąca ze sobą przebywać, która dążyła do realizacji wytyczonego celu. Zajęcia kształtowały właściwą postawę uczestników pełnych ambicji i chęci do pokonywania własnych słabości, rozwijały umiejętności wypowiedzenia się mówienia tekstu, wdrażały do zgodnej pracy w grupie, kształtowały dobre relacje między uczestnikami. Podczas spotkań wychowankowie rozwijali percepcję i ekspresję twórczą, byli stymulowani do wyobraźni i twórczego myślenia. Efektem finalnym

było przygotowanie uroczystej części artystycznej z okazji otwarcia palcówki, udział w konkursie recytatorskim poezji ks. Jana Twardowskiego oraz przygotowanie uroczystej Wigilii w oparciu o teksty i kolędy „Ludowej Szopki Polskiej” H. Jurkowskiego.

2. Zajęcia profilaktyczno-terapeutyczne

Program był realizowany w siedemnastu czterogodzinnych sesjach odbywających się raz w tygodniu. W jego wyniku młodzież zdobyła wiedzę na temat uzależnień we współczesnym świecie oraz zapoznała się ze sposobami radzenia sobie z nimi. Zajęcia ukierunkowane były na zmianę zachowań przeszkadzających w budowaniu bliskich więzi z ludźmi oraz redukcję stereotypowych ról i niepożądanych standardów zachowań. Młodzież miała możliwość przezwyciężenia funkcjonalnego wyrażania uczuć oraz nauczenie się rozróżniania pomiędzy odczuwaniem swoich uczuć a poddawaniem się im. W efekcie przeprowadzonych zajęć nastąpił wzrost samoświadomości prowadzący do rozszerzenia możliwości wyboru i działania. Sesje ukierunkowane były również na sprecyzowanie u nastolatków hierarchii wartości i podjęcie decyzji, czy i jak ją zmodyfikować. Zajęcia prowadziły do wzrostu świadomości motywacji podejmowanych działań, znajdowaniu konstruktywnych sposobów rozwiązywania własnych problemów i pogłębienia odpowiedzialności za samego siebie.

Wyjazdy integracyjne

W dniu 15 czerwca odbył się Turniej Strzelecki-Województwa Podlaskiego Placówek Opiekuńczo- Wychowawczych Piątnicy.

1-3 lipca sływ kajakiem

Dzieci z WPOW w Łomży w tym roku wyruszyły na swój pierwszy sływ kajakowy. Sływ był organizowany najciekawszym odcinkiem rzeki Krutynia.

Pierwszego dnia dzieci z naszej placówki pokonały piętnastokilometrowy odcinek tej rzeki i dopłynęły do miejscowości Ukta. Po trasie zwiedziły Muzeum Przyrody w Mazurskim Parku Krajobrazowym. Następnego dnia sływ odbywał się na trasie Ukta -Most Iznota, - to również odcinek około 15 km. Trzeciego dnia wycieczki dzieci obejrzały amfiteatr Piknik Country w Mrągowie oraz Bazylikę w Świętej Lipce, gdzie odbył się koncert organowy. W drodze powrotnej zwiedzili Muzeum Historyczne w Owczarni i miejscowość Mikołajki. Wycieczka była bardzo udana. Dopisywała pogoda i piękne krajobrazy.

7-9 lipca wycieczka po Biebrzańskim Parku Narodowym

W czasie tej wycieczki dzieci poznały specyfikę i urodę fragmentu Biebrzańskiego Parku Narodowego. Miały możliwość zwiedzić Muzeum Twierdzy Osowiec gdzie przedzierały się przez całkowicie ciemny "tunel śmierci".

W Biebrzańskim Parku Narodowym mogły karmić łosia i dzika z ręki. Wybrały się na wyprawę na Czerwone Bagna aby odszukać i zobaczyć niespotykaną roślinność. Z platform obserwacyjnych próbowały dostrzec stada ptaków i innych zwierząt na wolności. Zwiedziły Muzeum Kanalu Augustowskiego oraz wyruszyły w rejs gondolą po augustowskich jeziorach. Po drodze odwiedziły również Sanktuarium w Studziennicznej. Wycieczka ta, nie była tylko miłym spędzeniem czasu, ale również skarbnicą wiedzy o bliskiej nam naturze.

Istotną rolę przy realizowaniu Strategii rozwiązywania problemów społecznych odgrywa **Komenda Miejskiej Policji w Łomży.**

Szczególnie ważną grupą adresatów w policyjnej profilaktyce stanowią dzieci i młodzież, gdzie poprzez wczesne i konsekwentne oddziaływanie na ich świadomość

kształtuje się poprawność postaw, co z pewnością w dużej mierze ma wpływ na poprawę poziomu bezpieczeństwa młodego pokolenia. Komenda Miejska Policji w Łomży wspólnie z lokalnymi instytucjami i organizacjami od lat realizuje szereg długofalowych programów, działań i konkursów profilaktycznych skierowanych właśnie do tej grupy odbiorców. Prowadzimy działania edukacyjne, informacyjne, ale także alternatywne skierowane do wszystkich grup wiekowych.

Funkcjonariusze KMP w Łomży prowadzą liczne szkolenia wśród kadry pedagogicznej szkół i przedszkoli oraz uczestniczą w szkolnych zebraniach rodziców, wskazując główne zagrożenia dzieci i młodzieży, ich przyczyny, środki zaradcze, jak też działania pomocowe. Działania profilaktyczne podjęte przez KMP w Łomży w roku 2010 zmierzały do osiągnięcia oczekiwanej skuteczności w zakresie ograniczenia zagrożeń łomżyńskich społeczności, w tym także podnoszących poziom bezpieczeństwa w szkołach i placówkach szkolnych.

Zgodnie z realizacją Krajowego Programu Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępczości wśród Dzieci i Młodzieży KMP w Łomży zrealizowała m.in. : program profilaktyczny „Bezpieczne wakacje/ferie”, którego celem jest przede wszystkim ograniczenie tragicznych zdarzeń z udziałem dzieci w okresie wakacji/ferii, przygotowanie dzieci i młodzieży do bezpiecznego wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych, inspirowanie młodego pokolenia do aktywnego wypoczynku - wolnego od używek i zachowań agresywnych, a także podniesienie świadomości społecznej na temat konieczności współodpowiedzialności osób dorosłych za bezpieczeństwo dzieci. W ramach tych działań wspólnie z szeregiem innych podmiotów pozapolicyjnych przeprowadzono 70 spotkań edukacyjnych , w których uczestniczyło łącznie 4087 osób, głównie dzieci i młodzieży. Organizowano je w szkołach oraz miejscach zbiorowego wypoczynku dzieci i młodzieży, także podczas letnich szkół bezpieczeństwa. W okresie letnim wspólnie z WOPR, PSR i Urzędem Miasta Łomży podjęto działania edukacyjne dla dzieci i młodzieży pn. „Patrol Plaża”.

W ramach programu „Bezpieczne ferie” przeprowadzono ogółem 20 spotkań edukacyjnych, w których uczestniczyło 1207 osób, w tym 1131 dzieci i młodzieży oraz ich opiekunowie.

Corocznie z początkiem roku szkolnego łomżyńscy policjanci realizują program „Bezpieczna droga do szkoły/domu”, którego zasadniczym celem jest poprawa poziomu bezpieczeństwa w drodze do szkoły/domu wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz uaktywnienie dzieci i młodzieży, ich rodziców i opiekunów. W ramach realizacji programu między innymi: przed rozpoczęciem roku szkolnego dokonano lustracji infrastruktury drogowej oraz oznakowania dróg w rejonach szkół, a także sprawdzono stan techniczny gimbusów i autobusów świadczących usługi na rzecz szkół. Przeprowadzono łącznie 163 spotkania w szkołach podstawowych i gimnazjach z terenu Łomży i powiatu łomżyńskiego, których tematyka dotyczyła elementarnych zasad bezpieczeństwa, w tym także w ruchu drogowym. Spotkania te propagowały postawy sprzyjające unikaniu niebezpieczeństw typowych w drodze do szkoły i ze szkoły. Uczestniczyły w nich 5832 osoby, w tym 4933 dzieci i młodzieży. Podczas spotkań rozdysponowano 5600 elementów odblaskowych oraz plany lekcji i zakładki opatrzone hasłami dotyczącymi bezpiecznych zachowań. Wspólnie z Fundacją „Ocalenie” przeprowadzono spotkania edukacyjne dla dzieci uchodźców narodowości czeczeńskiej i gruzińskiej, tłumaczone na język rosyjski.

Policyjnymi działaniami profilaktycznymi objęta jest także starsza młodzież poprzez realizację programu „Twoje Życie – Twój Wybór”, którego głównym celem jest ograniczenie zagrożeń młodzieży wynikających z faktu podjęcia pracy za granicą oraz działalności przestępczej firm i osób, pośredników na rynku pracy, ugruntowanie wśród

młodzieży skutecznych mechanizmów obronnych wobec negatywnych zjawisk społecznych. W trakcie realizacji programu między innymi: przeprowadzono 86 spotkań edukacyjno-informacyjnych z młodzieżą szkół średnich, w trakcie których przekazano wiedzę i porady w zakresie unikania zagrożeń w przedmiotowym zakresie. W spotkaniach tych uczestniczyło 2446 uczniów, rozdysponowano ulotki dotyczące wyżej wymienionej tematyki przekazując je uczniom oraz pedagogom szkolnym.

W roku 2010 w ramach profilaktyki związanej z problematyką narkotyków KMP w Łomży pozyskała z Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Patologii Społecznej środki finansowe na realizację działania Pat - „Profilaktyka a Ty”.

Działania poprzedzone były organizacją w dniu 21.09.2010 roku konferencji dla dyrektorów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z terenu miasta i powiatu łomżyńskiego. Na spotkaniu zorganizowanym w Urzędzie Miasta Łomży przedstawiono założenia i cele programu PaT. Wśród uczestników konferencji rozdysponowano plakaty informujące o castingu dla młodzieży, który odbył się w dniu 11.10.2010 r. na deskach Teatru Lalki i Aktora w Łomży tworząc 14 obsadę spektaklu „Blackout” – kolejną w Polsce, a pierwszą w województwie podlaskim. W castingu wzięło udział kilkudziesięciu uczniów szkół ponadpodstawowych. Spośród uczestników castingu realizatorzy programu PaT wyłonili grupę 28 osób, które w listopadzie zrealizowały cykl programów profilaktycznych PaT dla młodzieży (PaT/M). W obsadzie „Blackout” znaleźli się uczniowie szkół z Łomży i okolic.

W dniu 22 i 23 .11.2010 r. w sali Łomżyńskiej Filharmonii Kameralnej w Łomży w ramach programu został przedstawiony spektakl „Blackout” skierowany do grupy prawie 700 gimnazjalistów z Łomży i powiatu łomżyńskiego oraz zaproszonych gości (duchowieństwa, samorządów lokalnych, przedstawicieli władz oświatowych oraz instytucji zajmujących się profilaktyką i bezpieczeństwem).

W ramach tego przedsięwzięcia młodzieży ze szkół gimnazjalnych wypełniła anonimową ankietę związana z tematyką narkotyków i dopalaczy.

Ponadto Komenda Miejska Policji w Łomży zorganizowała i przeprowadziła spotkania z młodzieżą gimnazjalną i licealną ze szkół miasta i powiatu. Tematyka spotkań dotyczyła konsekwencji prawnej nieletnich. W cyklu 55 spotkań uczestniczyło łącznie 1976 uczniów oraz nauczyciele. W ramach współpracy z podmiotami pozapolicyjnymi pozyskano środki na wydruk i zakup materiałów profilaktycznych, pozyskano 5500 szt. elementów odblaskowych, które rozdysponowano wśród dzieci szkół podstawowych. Do współpracy w tym zakresie przyłączyły się instytucje pozapolicyjne m.in. ARMiR przekazując 150 szt. kamizelek odblaskowych, firmy ubezpieczeniowe które przekazały elementy odblaskowe i smycze.

W roku ubiegłym KMP w Łomży przystąpiła do projektu „Bezpieczni w Drodze do Europy”, gdzie zgodnie z porozumieniem współpracowała ze Starostwem Powiatowym w Łomży, Fundacją Narwiańską, Zespołem Szkół Gimnazjalnych i Ponadgimnazjalnych w Jedwabnem. Działania projektu polegały na zorganizowaniu i przeprowadzeniu zajęć interaktywnych o tematyce bezpieczeństwa dla dzieci i młodzieży Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Jedwabnem. W ramach projektu przeprowadzono warsztaty, opracowano prezentację multimedialną, ulotki, książeczki, plany lekcji oraz zakupiono elementy odblaskowe.

Ponadto w zakresie profilaktyki dzieci i młodzieży rozpowszechniono wśród uczniów szkół podczas realizacji programów i działań profilaktycznych materiały instruktarzowo-edukacyjne (zakładki, plany lekcji, ulotki i plakaty). Dzielnicowi oraz specjaliści ds. nieletnich i patologii oraz policjanci Nieetatowego Zespołu ds. Rozpoznawania i przeciwdziałania Przestępczości oraz demoralizacji Nieletnich KMP w Łomży

utrzymywali bieżące kontakty z kierownictwem szkół oraz pedagogami, w ramach których wspólnie rozwiązywali problemy w zakresie zagrożeń przestępczością i zjawiskami patologii społecznej pojawiającym się w środowisku uczniowskim. Wystosowano pisma do dyrekcji wszystkich szkół i placówek oświatowych na terenie miasta i powiatu łomżyńskiego celem nawiązania dalszej współpracy i uaktualnienia danych osób z ramienia KMP w Łomży zajmujących się problematyką osób nieletnich. Kilukrotnie prowadzone były szkolenia dla nauczycieli i kadry pedagogicznej szkół ponadpodstawowych i burs szkolnych dotyczące problematyki zagrożeń narkotykowych wśród młodzieży jak również procedur postępowania nauczycieli w zakresie narkotyków i alkoholu z udziałem uczniów.

Jednocześnie informuję, że w/w programy realizowane są przez łomżyńską Policję cyklicznie od wielu lat i kontynuowane będą także w roku 2012. Działania prowadzone są dla osób z różnych grup wiekowych, w większości wzbogacane przez liczne materiały edukacyjno-informacyjne i przekazywane podczas ich realizacji.

W związku z tym konieczne jest zabezpieczenie środków finansowych w budżecie miasta na ich pozyskanie.

Wsparciem dla rodzin jest również ustawa o świadczeniach rodzinnych, którą realizuje Biuro ds. Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych Urzędu Miasta w Łomży.

Ogółem ze świadczeń rodzinnych korzystało 3 393 rodziny. Liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny 2 213, w tym:

- na 1 dziecko – 789,
- na 2 dzieci - 909,
- na 3 dzieci - 367,
- na 4 i więcej dzieci – 148.

Wyplacono dodatki do zasiłku rodzinnego tytułu:

- urodzenia dziecka 312 na kwotę 312 000 zł,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego 1 713 świadczeń na kwotę 667 648 zł,
- samotnego wychowywania dziecka 3027 świadczeń na kwotę 525 470 zł,
- kształcenia i rehabilitacji 2 306 świadczeń na kwotę 177 860 zł,
- rozpoczęcia roku szkolnego 3 222 świadczenia na kwotę 322 200 zł,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania 115 świadczeń na kwotę 8070 zł
- na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła 58 świadczeń na kwotę 5 220 zł,
- na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła 57 świadczeń na kwotę 2 850 zł,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej 7 398 świadczeń na kwotę 591 840 zł.

Ogółem na zasiłki rodzinne z dodatkami wydano kwotę w wys. 7437 002 zł- 74662 świadczeń

Zasiłki pielęgnacyjne wypłacono dla 16 475 osób na kwotę 2 520 675 zł. Ponadto wypłacono

1 411 świadczeń na świadczenia pielęgnacyjne na kwotę 730 513 zł.

Z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka skorzystało 635 rodzin na kwotę 635000 zł.

Ogółem świadczenia z funduszu alimentacyjnego pobierało 313 rodzin, z tego o dochodzie rodziny w przeliczeniu na osobę:

- bez dochodu - 47,
- od 0,01 do 100 zł - 75,
- od 100,01 do 252 zł - 53,
- od 252,01 do 362,50 – 37,
- od 362,51 do 504 – 59,
- od 504,01 do 583 – 21,
- od 583,01 do 725 – 21.

Osoby uprawnione otrzymywały świadczenia z funduszu alimentacyjnego w wysokości:

- do 100 zł - 16,
- od 100,01 do 200 zł – 102,
- od 200,01 do 300 zł – 148,
- od 300,01 do 400 - 98,
- od 400,01 do 500 zł - 62,
- od 500,01 do 700 zł - 22 ,
- od 700,01 do 900 zł - 8
- od 900,01 - 1.

Ze świadczeń funduszu alimentacyjnego wypłacono 5 929 świadczeń na kwotę

1 794 967 zł, z tego na osobę uprawnioną w wieku:

- 0 -17 lat 4545 świadczeń na kwotę 1 350 250 zł,
- 18 – 24 lat 1384 świadczenia na kwotę 444 717 zł.

Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych wyniosły 300 309, 52 zł , z tego:

- przekazano na dochody budżetu państwa – 203 282, 73 zł,
- przekazano na dochody własne gminy wierzyciela – 55 448,66 zł,
- przekazano na dochody własne gminy dłużnika – 41 578,13 zł.

Dochody własne gminy z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego zwróconych przez dłużników alimentacyjnych wyniosły 83 355 zł, z tego:

- przekazanych przez gminę na dochody własne - 75 580 zł,
- przekazane przez inne gminy – 7 775 zł.

Postępowanie prowadzone było wobec 209 dłużników z terenu miasta.

III. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin oraz ich integracja ze społeczeństwem

„ Wykluczenie społeczne to sytuacja umożliwiająca lub znacznie utrudniająca jednostce lub grupie zgodne z prawem pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych infrastruktury społecznej, gromadzenie zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób”¹

Mając na uwadze społeczną i zawodową sytuację wykluczonych społecznie osób niepełnosprawnych z problemem alkoholowym pracownicy socjalni w 2010r realizowali projekt socjalny pt. „ POKONAĆ BEZSILNOŚĆ”

Celem projektu było zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych z problemem alkoholowym korzystających z zasiłku stałego w MOPS Łomża przez podniesienie poziomu wiedzy o uzależnieniach i nabycie wiedzy o zachowaniach prozdrowotnych

Projekt socjalny pt. „**POKONAĆ BEZSILNOŚĆ**” kierowany był do **20 osób** w wieku produkcyjnym (kobiet i mężczyzn) mających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, korzystających z pomocy MOPS w Łomży w formie zasiłku stałego, którzy w przeszłości lub aktualnie nadużywali alkoholu.

Odbiorcami projektu były osoby, które są wycofane z aktywnego życia społecznego, w wieku aktywności zawodowej, którzy czas spędzają samotnie w domu bądź w towarzystwie podobnych osób pijących alkohol. Większa część to osoby samotne lub rozwiedzione, skłócone z rodziną, mające złe wzorce wyniesione z domu rodzinnego. Osoby te nie utrzymują kontaktów z dziećmi, mają zadłużenia w funduszu alimentacyjnym i inne zadłużenia komornicze. Często żyją w konflikcie z sąsiadami, administracją, wielu z nich cierpi na poważne choroby spowodowane nadużywaniem alkoholu. Podlegają oni w dużym stopniu ryzyku wykluczenia.

Rezultaty projektu to:

- wzrost wiedzy na temat uzależnień
- podniesienie wiary we własne możliwości
- Wzrost samodzielności w podejmowaniu działań
- Nabycie konstruktywnych umiejętności niezbędnych do zdrowego życia
- Nabycie umiejętności w rozwiązywaniu własnych problemów w tym rozwiązywaniu konfliktów wewnętrznych

Bardzo podatną grupą na wykluczenie społeczne są osoby bezrobotne.

Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie pomocy bezrobotnym prowadzone są w dwóch kierunkach:

1. zapewnienie środków utrzymania umożliwiających przetrwanie trudnego okresu pozostawania bez prac,
2. aktywizacja osób bezrobotnych mających na celu wyjście z sytuacji bezrobocia.

Praca socjalna wobec każdej osoby bezrobotnej, ukierunkowana jest na:

- doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia,
- zmianę obrazu siebie oraz ukształtowanie właściwej postawy, prezentowanej na rynku pracy.

Dużym wsparcie dla osób bezrobotnych jest realizacja projektu systemowego.

¹ Problemy definicyjne zjawiska wykluczenia Raport Grupy nr 2 Zespołu Zadaniowego ds. Reintegracji Społecznej MGPIPS, Warszawa 2003, s.17

pod nazwą: „EFS – Nowa droga do sukcesu” - w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej - współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego.

W 2010r po raz kolejny realizowany był projekt systemowy „EFS- Nowa droga do sukcesu” Okres realizacji projektu od 01.03.2010r do 31.12.2010r. Był to trzeci projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej jaki prowadził MOPS w Łomży. Miał on na celu rozwój i upowszechnianie form aktywnej integracji wśród podopiecznych MOPS.

Głównym celem projektu było zwiększenie integracji zawodowej i społecznej osób, którzy wycofali się z aktywnego życia zawodowego.

Celem szczegółowym było zdobycie lub podwyższenie kwalifikacji zawodowych umożliwiających wejście na rynek pracy, nabycie wiedzy z zakresu poruszania się na otwartym rynku pracy, zwiększenie samodzielności i zaradności, podniesienie samooceny oraz nabycie umiejętności rozwiązywania problemów, nabycie wiedzy na temat problemu uzależnień i jego wpływu na życie rodzinne, sferę zawodową, zdrowie, nabycie wiedzy z zakresu dobrego wychowania.

W projekcie wzięło udział 97 osób (w tym 81 kobiet i 16 mężczyzn) nieaktywnych zawodowo objętych pomocą społeczną. Są to osoby o niskiej motywacji do poszukiwania pracy, bez umiejętności przystosowania się do zmieniających wymagań na rynku pracy, o niskim statusie społecznym. W trakcie trwania projektu odbyły się m.in. warsztaty :

z psychologiem, z doradcą zawodowym, ze specjalistą terapii uzależnień, z trenerem zasad dobrego wychowania, trening dobrych manier przy stole, prezentacji i konwersacji, warsztaty dekoracja stołu oraz indywidualne konsultacje z prawnikiem.

Szkolenia zawodowe to:

- pomoc kuchenna - 20 osób ,
- obsługa komputera - 97 osób,
- tworzenie stron internetowych - 15 osób,
- krawiectwo -14 osób,
- obsługi wózków widłowych i jezdniowych -14 osób,
- masażysta- 10 osób,
- pracownik biurowy -10 osób,
- sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej -25 osób,
- prawo jazdy kat. B (25 osób)i kat. C. (4 osoby).

Ponadto 26 osób ukończyło kurs języka angielskiego.

W ramach projektu dzieci uczestników miały zapewnioną opiekę w przedszkolu , także w okresie wakacji kolonie nad morzem – 37 dzieci.

W projekcie były również przewidziane działania o charakterze środowiskowym . Wyjazd integracyjny do teatru Capitol w Warszawie na sztukę „Klimakterium”

z połączeniem zwiedzania starówki i muzeum Chopina oraz do Białegostoku do kina Alfa na film pt „ Śniadanie do łóżka”.

Ogółem ukończyło projekt 96 osób.

Beneficjentom przyznano zasiłki celowe po 131 zł miesięcznie. W roku 2010r wypłacono 671 zasiłków celowych jako wkład własny w projekt dla 97 osób

REZULTATY PROJEKTU

95 osób podniosło kwalifikacje zawodowe lub zdobyło nowe zawody, nabyło umiejętności poruszania się na rynku pracy, zwiększyli motywację do podjęcia pracy, zwiększyli poczucie

odpowiedzialności za własną sytuację życiową, zwiększyli poziom wiedzy na temat problemu uzależnień oraz jego wpływu na zdrowie i życie rodzinne.

W latach 2008 – 2010 w projekcie uczestniczyło 199 osób (158 kobiet i 41 mężczyzn).

28 osób podjęło pracę.

11 osób prace społecznie użyteczne.

Ok. 6 osób usamodzielniało się.

Uczestnicy projektu zauważyli pozytywne zmiany w różnych aspektach swojego życia, zauważyli także korzyści, jakie projekt przyniósł im samym i ich rodzinom. Można zatem prognozować, że chętnie będą uczestniczyli w podobnych inicjatywach w przyszłości.

W sytuacji braku możliwości podjęcia zatrudnienia wskazane będzie dalsze objęcie wsparciem specjalistycznym uczestników projektu. Bez kontynuacji dotychczasowe efekty oddziaływania projektu, zwłaszcza jeśli chodzi o umiejętności w radzeniu sobie z trudną sytuacją, motywacją i aktywnością własną mogą zostać zaprzepaszczone. Konieczność kontynuacji projektu nie ulega wątpliwości. Większość uczestników projektu zgłasza potrzebę dalszego podnoszenia kwalifikacji poprzez udział w różnorodnych szkoleniach zawodowych.

By zapobiec wykluczeniu społecznemu osób bezrobotnych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podjął także działania w zatrudnieniu 24 osób w ramach prac społecznie użytecznych.

MOPS – 15, MPGKiM – 6, Przedszkole Nr 14 – 2 , PCK – 1,

Bezrobotni wykonywali proste prace porządkowe, 15 osób pomagało w usługach przy chorym w domu.

Działania Powiatowego Urzędu Pracy odnoszą się do kluczowych zagadnień mających wpływ na realizację Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Łomży.

1. Łomżyński Rynek Pracy – statystyka.
2. Rozwijanie aktywnych form pomocy skierowanych do osób długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych do 25 roku życia, zagrożonych wykluczeniem społecznym.
3. Działania przewidziane do realizacji w roku 2011.
4. Propozycja działań na 2012 rok.

Ad. 1.

Sytuacja na lokalnym rynku pracy na obszarze działania PUP w Łomży na koniec 2010 roku.

Wyszczególnienie	PUP w Łomży	Miasto Łomża	Udział Łomży w ogółem	Miasto Łomża 2009 r.
Liczba bezrobotnych	5822	3653	62,7	3487
w tym z prawem do zasiłku	890	565	63,5	556
Liczba bezrobotnych kobiet	2980	1873	62,8	1751
Długotrwale bezrobotni	2644	1697	64,2	1352
Bezrobotni w wieku do 25 lat	1474	763	51,8	754
Bezrobotni w wieku powyżej 50 lat	1207	887	73,5	852
Bezrobotni niepełnosprawni	415	316	76,1	288
Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych	1558	941	60,4	923
Bezrobotni bez wykształcenia średniego	2987	1804	60,4	1775

„Napływ” i „odpływ” bezrobotnych w 2010 r.

Wyszczególnienie	Obszar działania PUP w Łomży	W tym miasto Łomża	Udział miasta w ogółem -%
Napływ bezrobotnych	7479	4664	62,4
Odpływ bezrobotnych, w tym :	7185	4498	62,6
<ul style="list-style-type: none"> • podjęcie pracy prace interwencyjne roboty publiczne dotacje zatrudnienie na refundowanym stanowisku pracy 	3513 305 427 244 242	2225 175 206 143 156	63,3 57,4 48,2 58,6 64,5
Szkolenie	213	128	60,1
Staż	691	434	62,8
Prace społecznie użyteczne	257	48	18,7
Odmowa bez uzasadnionej przyczyny pracy lub udziału w formach aktywnych	86	59	68,6
Nie potwierdzenie gotowości do pracy	1578	1077	68,2
Dobrowolna rezygnacja	580	345	59,5
Inne przyczyny	267	182	68,2

Ad. 2.

Analiza sytuacji na lokalnym rynku pracy wskazuje, że największym problemem jest bezrobocie długotrwałe. Aktualne dane wskazują, że na koniec 2010 r. ponad 46% całej grupy bezrobotnych stanowią długotrwałe bezrobotni. Niestety skala bezrobocia długookresowego stale rośnie. Są to osoby w dużej części legitymujące się niskim poziomem wykształcenia, często wywodzą się z grup o długim stażu pracy, dodatkowo ukończyli 50 lat. Te wszystkie czynniki sprawiają, że aktywizacja długotrwałe bezrobotnych jest bardzo utrudniona, zmniejsza się atrakcyjność takich osób jako pracowników w opinii potencjalnych pracodawców. Niskie kwalifikacje są barierą w znalezieniu pracy, a bezrobotni skoro nie uzyskują wsparcia aktywizującego w urzędzie pracy stają się klientami pomocy społecznej. Pobierają świadczenia wypłacane ze środków publicznych w ramach zabezpieczenia społecznego. Świadczenia te niewiele różnią się od płacy netto, jaką może otrzymać pracownik z najniższymi kwalifikacjami. W tej sytuacji poszukiwanie pracy często staje się nieopłacalne. Bezrobotni długotrwałe posiadający dość długi staż pracy najczęściej wymagają też przekwalifikowania zawodowego, ich kwalifikacje są głęboko niedostosowane do popytu na pracę zgłaszanego przez rynek. Wobec takich bezrobotnych stosujemy usługę rynku pracy jaką są szkolenia.

Nie bez wpływu na stale rosnący poziom długotrwałego bezrobocia jest też faktyczne zaniechanie poszukiwania pracy przez samego bezrobotnego i rejestracja w urzędzie pracy w celu posiadania ubezpieczenia zdrowotnego lub w celu uzyskania podstawy do ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej.

Jednym z celów operacyjnych realizowanej strategii jest usuwanie dyskryminacji na rynku pracy wobec m.in. osób w wieku powyżej 50 lat. Bezrobotni powyżej 50 r. życia stanowili na koniec 2010 r. ponad 24 % ogółu zarejestrowanych. Sytuacja osób dojrzałych na rynku pracy nie należy do korzystnych. Zdezaktualizowane kwalifikacje, kłopoty zdrowotne,

nieumiejętność poruszania się po obecnym rynku pracy, niechęć pracodawców do zatrudniania osób w wieku około emerytalnym, to problemy, z którymi borykają się zarejestrowane osoby.

Jedną z najważniejszych grup ryzyka zatrudnieniowego na łomżyńskim rynku pracy stanowią młodzi ludzie. Głównymi czynnikami, które determinują bezrobocie wśród młodzieży jest ogólna sytuacja gospodarcza regionu i związany z tym niedostatek miejsc pracy. W końcu 2010 roku w ewidencji urzędu pracy było 21% Łomżan w wieku do 25 lat. Wydaje się, że młoda, wykształcona aktywna osoba poradzi sobie na rynku pracy. Niestety, pracodawcy oczekują doświadczenia zawodowego i często sami proponują staż bezrobotnemu licząc na wsparcie ze strony PUP. Odbyty u pracodawcy staż nie gwarantuje jednak zatrudnienia, co potwierdza sytuację, że motywacją do przyjęcia na staż były z reguły względy finansowe. Z danych dotyczących terenu działania PUP wynika, że w roku 2010 skierowano na staż 677 osób bezrobotnych, z czego 201 uzyskało dalsze zatrudnienie, ale w tym tylko 90 osób ze środków własnych pracodawcy.

Kolejną grupą wymagającą szczególnej troski są niepełnosprawni. Niska aktywność zawodowa jest zjawiskiem bardzo niekorzystnym, bowiem w procesie rehabilitacji praca odgrywa kluczową rolę. Problem ten dotyczy także innych grup społecznych, które w warunkach wysokiego bezrobocia popadają w bierność zawodową, stają się defaworyzowane na rynku pracy i w konsekwencji popadają w ubóstwo i wykluczenie społeczne. Doświadczenia wielu krajów europejskich wskazują, że w procesie przełamywania bierności zawodowej i rehabilitacji poprzez pracę, dobrze sprawdzają się podmioty ekonomii społecznej, zwłaszcza spółdzielnie socjalne. W roku ubiegłym ze środków Funduszu Pracy utworzono 2 spółdzielnie socjalne, z czego jedna w wyniku nieporozumień między członkami uległa rozwiązaniu, a utworzona w październiku spółdzielnia socjalna Alexis funkcjonuje i rozwija się. W bieżącym roku PUP wspiera jej działalność refundując składki na ubezpieczenie społeczne.

Wszyscy długotrwale bezrobotni oraz m.in. po 50 roku życia, bez wykształcenia średniego, bez zawodu, wychowujący samotnie dzieci, niepełnosprawni - zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia/ ... / **są zaliczeni do grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.** Jest to trudna sytuacja i osoby takie bez interwencji urzędu pracy i zaangażowania środków publicznych wspierających ich zatrudnienie, miałyby ograniczoną możliwość podjęcia pracy. Zatrudnienie jest optymalną formą aktywizacji, ale wobec braku wystarczającej ilości ofert pracy dla bezrobotnych i poszukujących pracy Powiatowy Urząd Pracy stosuje inne formy pomocy.

Kluczowi pracownicy Urzędu tj.: pośrednicy pracy, doradcy zawodowi, specjaliści ds. rozwoju zawodowego oraz liderzy klubu pracy realizują szereg usług rynku pracy, które są zindywidualizowaną, usystematyzowaną i możliwie intensywną próbą rozwiązania problemów zawodowych danej osoby.

Znowelizowana w grudniu 2008 roku ustawa o promocji zatrudnienia, wprowadziła obowiązek przygotowania i realizacji wobec osób pozostających w rejestrze bezrobotnych przez okres co najmniej 180 dni – **Indywidualnego Planu Działania.** Jest to dokument obejmujący podstawowe usługi rynku pracy wspierane instrumentami rynku pracy, przygotowywany w formie dwustronnych ustaleń pomiędzy urzędem pracy i osobą zarejestrowaną w urzędzie. Osoba zarejestrowana zobowiązuje się aktywnie realizować wspólnie ustalone działania przewidziane do samodzielnej realizacji, przestrzegać form współpracy i terminów spotkań. Zakłada się, że IPD w niezbyt odległym czasie powinien doprowadzić do zmiany sytuacji zawodowej osoby objętej takim planem, czyli do jej wejścia lub powrotu na rynek pracy.

Wspomniana wyżej nowelizacja doprowadziła też do wyodrębnienia w PUP wyspecjalizowanej komórki organizacyjnej, jaką jest Centrum Aktywizacji Zawodowej.

W tym dziale realizowane są zadania w zakresie usług i instrumentów rynku pracy. Wyodrębnienie CAZ ma ułatwić koncentrację na potrzebach naszych klientów.

Istotnym elementem realizacji programu promocji zatrudnienia jest stałe zwiększanie dostępności bezrobotnych i poszukujących pracy oraz pracodawców do wykwalifikowanych pośredników pracy, doradców zawodowych i specjalistów ds. rozwoju zawodowego. Założeniem naszego urzędu jest, aby wszyscy kluczowi pracownicy oraz inni specjaliści realizujący istotne zadania co najmniej raz w roku uczestniczyli w szkoleniu podnoszącym ich kwalifikacje i kompetencje. Ponadto PUP w Łomży jest beneficjentem projektu, którego celem i nazwą jest „Podniesienie jakości usług rynku pracy”. Ze środków tego projektu, współfinansowanego ze środków EFS, do końca 2014 r. przeszkolimy 15 pracowników CAZ oraz skierujemy 6 pośredników, doradców zawodowych i liderów klubu pracy na studia podyplomowe, magisterskie i licencjackie związane z zakresem ich obowiązków.

Działaniami, które niewątpliwie sprzyjają rozwiązywaniu problemów wynikających z bezrobocia jest upowszechnianie wśród mieszkańców regionu informacji o usługach świadczonych przez urząd.

Od ubiegłego roku wydajemy co kwartał Biuletyn Informacyjny Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży skierowany do osób bezrobotnych, informujący o poszczególnych formach aktywizacji przygotowaliśmy również Poradnik dla Pracodawców ujmujący kompleksowo usługi i instrumenty oferowane przez PUP i przydatne w prowadzeniu własnego biznesu. Ponadto upowszechniamy wśród naszych klientów Biuletyn Informacyjny urzędów pracy województwa podlaskiego – prezentujący aktualne informacje na temat działań podejmowanych przez instytucje rynku pracy, wydawany przez Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku jako projekt „Promocja Rynku Pracy” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

W 2010 roku zainstalowano na terenie urzędu 2 telebimy przedstawiające aktualne oferty pracy, inne ważne informacje dla osób rejestrujących się oraz prezentujące w formie multimedialnej informacje o usługach i instrumentach rynku pracy.

Taki pakiet działań promocyjnych służy z pewnością przysporzeniu wiedzy osobom pozostającym bez zatrudnienia, którzy dzięki kompleksowej informacji będą w sposób bardziej racjonalny i celowy poruszać się po rynku pracy. Zachęci też pracodawców, dzięki oferowanemu wsparciu, do zatrudnienia osób z grup znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Ad. 3. Działania przewidziane do realizacji w roku 2011.

Rok bieżący jest dla funkcjonowania urzędów pracy wyjątkowo trudny. Otrzymaliśmy o 50 % mniej / w porównaniu do roku ubiegłego / środków na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej. W związku z tym podejmujemy jedynie kluczowe działania, służące rozwiązaniu najbardziej istotnych problemów rynku pracy.

Realizacją aktywnych form bezrobocia obejmujemy w roku bieżącym w skali całego powiatu następującą ilość bezrobotnych:

Staże - 251 osób

prace interwencyjne – 129 osób

roboty publiczne – 73 przy refundacji 100% min. wynagrodzenia lub 93 osoby przy 70% ref.

szkolenia – 121 osób

jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej – 37 osób

zatrudnienie na refundowanym stanowisku pracy - 29 osób

prace społecznie użyteczne – 40 osób

refundacja składek na ubezpieczenie społeczne założycielom spółdzielni socjalnej – 5 osób.

Wzrost zatrudnienia jest priorytetem polityki zatrudnieniowej naszego urzędu. Wzmocnienia wymagają te działania, które cechuje niski wskaźnik zatrudnienia tj.

aktywizacja długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych po 50 roku życia, młodzieży i niepełnosprawnych. Dążąc do pozyskania dodatkowych środków na ich aktywizację występujemy z projektami konkursowymi do Wojewódzkiego Urzędu Pracy oraz ministerstwa. Informujemy również instytucje, z którymi współpracujemy, o możliwości ubiegania się o wsparcie w ramach projektów konkursowych do nich adresowanych.

Istotnym problemem roku bieżącego są zwolnienia grupowe, dotyczące pracowników Zakładu Produkcyjnego Fabet oraz Poczty Polskiej. Łączna ilość pracowników, przewidzianych do zwolnienia to 112 osób. Zwalniani pracownicy otrzymują obecnie wypowiedzenia. Ze strony PUP pracodawcy otrzymali propozycję pomocy i wsparcia jaką możemy zaoferować zwalnianym pracownikom.

IV. Rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych

Zadaniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest utrzymanie jak najdłużej osób niepełnosprawnych i starszych w miejscu zamieszkania. W związku z tym niezbędne jest wsparcie osób wymagających pomocy w formie finansowej, rzeczowej jak też udzielenie pomocy w usługach.

W 2010r z powodu niepełnosprawności pomocą objęto 392 rodziny, z tytułu długotrwałej choroby 357 rodzin. Zasiłek stały z MOPS otrzymały 264 osoby.

Osoby w podeszłym wieku, chore, niepełnosprawne wymagają pomocy w zaspakajaniu swoich potrzeb w miejscu zamieszkania i środowisku. Taką pomoc świadczą opiekunki domowe w ramach usług opiekuńczych.

W 2010 r. przeciętnie było zatrudnionych 47 opiekunek domowych na 46,5 etatu. Usługami opiekuńczymi objęto 114 osób. Liczba godzin przepracowanych przy świadczeniu usług opiekuńczych to 83 504 .

W ramach usług specjalistycznych przeciętnie było zatrudnionych było 4 opiekunki na 3,5 etatu.

Usługami specjalistycznymi objęto 2 osoby samotnie gospodarujące i 2 rodziny (4 środowiska). Liczba godzin przepracowanych przy świadczeniu specjalistycznych usług opiekuńczych w 2010 r. wyniosła

Dużym wsparciem dla osób niepełnosprawnych, starszych jest działający przy MOPS Klub Seniora, który działa za zasadach „dziennego pobytu”. Podstawową działalnością jest przygotowywanie posiłków. W 2010r z tej formy pomocy skorzystało ok. 145 osób.

Głównymi stałymi formami zajęć w KS są:

- od lutego dzięki nowemu pracownikowi k-o zajęcia z obsługi komputera i internetu;
- poniedziałkowe spotkania grupy teatralnej i kabaretowej ,
- we wtorki odbywa się kurs tańca towarzyskiego z instruktorem (zajęcia te stanowią jednocześnie rehabilitację ruchową)
- w środy dzięki nawiązaniu współpracy z MDK-DŚT grupa seniorów tworzących zespół muzyczny korzysta z sali prób i sprzętu ośrodka, a w godzinach popołudniowych odbywają się spotkania Zespołu Maryna
- czwartki to „ Spotkania z książką” we współpracy z Biblioteką Miejską, a także zajęcia plastyczne
- piątki to zajęcia teatralne i muzyczne.

Poza tym w dwie soboty miesiąca były organizowane dla Seniorów zabawy taneczne.

Stałym codziennym elementem zajęć po śniadaniu było ćwiczenie na sprzęcie gimnastycznym, czytanie prasy, oglądanie telewizji, gry w warcaby.

Ponadto Klub Seniora w I półroczu 2010 roku zorganizował dla Seniorów spotkanie bożonarodzeniowe z młodzieżą z Łomżyńskiego Towarzystwa Muzycznego, Dzień Dziadka

i Babci w Przedszkolu Nr 2, „Walentynki”, Dzień Kobiet, Dzień Matki, warsztaty muzyczne razem z podopiecznymi DPS w Teatrze Lalki i Aktora w Łomży. W maju zespół Maryna wziął udział w Przeglądzie Kapel i Śpiewaków Ludowych Zbójna 2010. W czerwcu zorganizowano wycieczkę do Muzeum Rolnictwa w Ciechanowie. W drugim półroczu zespoły muzyczne seniorów brały udział w spotkaniach piknikowych w Pniewie i Zbójnej oraz w Ogólnopolskim Przeglądzie Seniorów w Warszawie. W ramach działalności Klubu Seniora jego podopieczni uczestniczyli w wyjazdach do kina, teatru a także w zabawach Andrzejkowych i uroczystościach związanych ze Świętami Bożego Narodzenia i Nowym Rokiem.

Osoby z zaburzeniami psychicznymi korzystają z usług w Środowiskowym Domu Samopomocy. W 2010 r. korzystało średnio 28 osób. W ramach nowych i wznowionych decyzji przyznano uczestnikom następujące zajęcia:

- klubowe 28 osób
- kulinarne 17 osób
- rehabilitacyjne 23 osób
- teatralno – muzyczne 20 osób
- redakcyjne i komputerowe 5 osoby
- plastyczne 11 osoby
- rękodzielnicze 8 osób
- techniczne 1 osoba.

W I półroczu 2010r dla podopiecznych ŚDS organizowano wystawianie Jasełek, spotkania z pacjentami Centrum Diagnostyki i Leczenia Chorób Psychiczych w Łomży, z pacjentami Dziennego Pobytu Oddziału Psychiatrycznego w Łomży, wyjazdy do teatru i kina, czy też wyjazd na Przegląd Zespołów Artystów Niepełnosprawnych Kozarze.

2010. II półrocze to m.in. wyjazdy z podopiecznymi do Kadzidłowa, Rucianego Nidy, do kina w Białymstoku, do Muzeum Przyrody w Drozdowie, do Muzeum Etnograficznego w Warszawie.

W m-cu wrześniu odbyło się spotkanie z rodzicami podopiecznych, a w październiku z podopiecznymi Klubu Seniora połączone z wspólnymi zabawami i konkursami muzycznymi. W listopadzie zorganizowano Andrzejki, a w grudniu Mikołajki i uroczystą Wigilię z zaproszonymi gośćmi.

ŚDS prowadził zajęcia redakcyjne - średnio 8 osób (wydano 41, 42, 43 i 44 numer kwartalnika „ ŚDS-ka”) kulinarne (zespoły 6 osobowe), rehabilitację ruchową (indywidualnie i grupowo: na siłowni, gry w tenisa stołowego, masaże na specjalistycznym fotelu i macie, naświetlania lampą Sollux i antydepresyjną), trening dbałości o wygląd zewnętrzny i trening higieniczny, trening budżetowy (6 osób uczono samodzielnych zakupów i racjonalnego gospodarowania swoimi dochodami), plastyczne (kontynuowano pracę indywidualną z podopiecznymi: linoryt, malarstwo, rysunek), terapię zajęciową (wikliniarstwo, tkanina, mozaika witrażowa), zajęcia teatralno – muzyczne, naukę języka angielskiego i zajęcia komputerowe.

W 2010r dokonano zakupu inwestycyjnego (kuchnia 5-palnikowa), założono klimatyzację, zakupiono sprzęt AGD i inne drobne przedmioty służące do pracy z podopiecznymi.

V. Budowa zintegrowanego systemu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych

W 2010 roku realizatorami zadań w/w „Programu” były instytucje i organizacje, które wykonują zadania z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i

przeciwdziałania przemocy, jak również instytucje kulturalne, stowarzyszenia i kluby sportowe (*nie mające statutowego zapisu w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi*) realizujące zadania z zakresu propagowania zdrowego stylu życia i

alternatywnych form spędzania wolnego czasu wśród dzieci i młodzieży ze środowisk szczególnie zagrożonych patologiami.

Zadania realizowane są w zakresie :

PROFILAKTYKA I STOPNIA

/ liczba uczestników : 10114 osób + 5.013 osób uczestniczących w Ogólnopolskiej Kampanii Profilaktycznej „ Zachowaj Trzeźwy Umysł ” /

1. Edukacja rodziców i wychowawców w zakresie pomocy młodzieży w utrzymaniu abstynencji i

innych zagrożeń.

2. Wdrażanie w szkołach programów profilaktycznych dotyczących szkodliwości używania substancji psychoaktywnych i szkodliwości picia alkoholu.

3. Wspieranie ogólnopolskich i lokalnych kampanii edukacyjnych skierowanych do społeczności

Dożywianie dzieci uczestniczących w programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

5. Współpraca z lokalnymi ośrodkami masowego przekazu (media) w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów patologii społecznych.

6. Szkolenia dla pracowników placówek oświatowych, oświatowo – wychowawczych itp z zakresu

profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.

7. Organizowanie nieodpłatnych pozalekcyjnych zajęć (np.: sportowych, kulturalnych etc) jako

alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież ze środowisk szczególnie

zagrożonych patologiami.

8. Ograniczanie dostępności alkoholu i substancji psychoaktywnych, poprzez promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia, szkolenia sprzedawców oraz kontrolę miejsc sprzedaży i podawania alkoholu

PROFILAKTYKA II STOPNIA / liczba uczestników : 1.034 osoby /

1. Rozwój profesjonalnych form pomocy psychologicznej i socjoterapeutycznej (dla dzieci i młodzieży wychowującej się w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym, narkomania i przemocą w rodzinie).

2. Wspieranie świetlic socjoterapeutycznych, w szczególności przeznaczonych dla dzieci z rodzin

dysfunkcyjnych, dotkniętych problemem alkoholowym i przemocą w rodzinie.

3. Wspieranie działań Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

4. Rozszerzenie ofert pomocy dla rodzin, które ponoszą konsekwencje wynikające z nadużywania

alkoholu przez członka rodziny.

5. Podejmowanie działań w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania przemocy w rodzinie (edukacja społeczności lokalnej, podnoszenie kwalifikacji osób pracujących z ofiarami przemocy w rodzinie itp .

6. Udzielanie pomocy rzeczowej dzieciom i młodzieży z rodzin, w których istnieje problem alkoholowy, w formie dożywiania, zakupu podręczników, pomocy szkolnych, leków, odzieży,

pokrywania kosztów udziału w wycieczkach szkolnych, koloniach i obozach, a także w formie

pokrywania innych kosztów wpływających bezpośrednio na poziom ich życia.

7. Zastosowanie procedury „Niebieskiej Karty”.

W ramach profilaktyki II stopnia zrealizowano następujące programy:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomży zrealizował zadanie pt „ Udzielanie pomocy rzeczowej

PROFILAKTYKA III STOPNIA / liczba uczestników : 340 osób /

1. Zwiększenie niezbędnych oddziaływań terapeutycznych (dzieci, młodzież, dorośli).

2. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników placówek lecznictwa odwykowego, pracujących z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi, ofiarami przemocy w rodzinie w tym z problemami alkoholowymi.

3. Zwiększenie dostępności informacji o formach pomocy (osoby uzależnione, współuzależnione,

ofiary przemocy ,problemy alkoholowe, problemy narkomanii).

4. Wspieranie organizacji pozarządowych i instytucji w zakresie realizacji zdrowego stylu życia dla

osób po zakończonej terapii i trzeźwiejących alkoholików.

5. Wspieranie rozwoju lecznictwa odwykowego.

VI. Wsparcie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego

Na podstawie art. 2.2 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r „Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi”.

Współpraca pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łomży z w/w podmiotami polega na informowaniu o możliwościach uzyskania i opiniowaniu osób zgłaszanych do otrzymania pomocy świadczonej przez te instytucje.

1. Caritas Diecezji Łomżyńskiej

Prowadzi kuchnię dla najuboższych, wydaje posiłki dla ok. 180 rodzin dziennie. W okresie świąt wydawane są paczki żywnościowe, organizowane są również spotkania okolicznościowe. Prowadzi również świetlicę socjoterapeutyczną dla dzieci z rodzin ubogich, które mają zapewniony posiłek i pomoc w odrabianiu lekcji.

Organizuje wypoczynek letni i zimowy dla dzieci z ubogich rodzin oraz osób chorych i niepełnosprawnych.

Organizuje doraźną pomoc dla osób potrzebujących (wykupienie lekarstw, pomoc w zbiórce na operację, pomoc ofiarom klęsk żywiołowych). Ponadto udziela pomocy rodzinom zagrożonym ubóstwem i marginalizacją, świadczy stałą comiesięczną pomoc lub doraźną pomoc żywnościową i odzieżową.

W 2010 roku Caritas przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej realizował program PAED. Żywność dystrybuowana była przez parafie i organizacje pozarządowe. Do tej formy pomocy MOPS zakwalifikował 466 rodzin o liczbie osób 2130.

Ponadto MOPS współpracuje z CARITAS przy;

- weryfikacji osób uprawnionych do uzyskania pomocy finansowej, rzeczowej i w postaci

posiłków w kuchni Caritas oraz uczestniczył w procesie rekrutacji dzieci kierowanych do świetlic terapeutycznych.

2. Fundacja „OCALENIE ”

Od 1 września 2009 r. Fundacja „Ocalenie” we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy w Łomży rozszerzyła ofertę Punktu Konsultacyjnego skierowaną do uchodźców przebywających w Łomży.

W Punkcie można skorzystać z pomocy mentorów, psycholożki, prawnika, doradcy zawodowego, oraz pracownika socjalnego. Od września 2009 r. do 22 stycznia 2010 r. mentorzy zatrudnieni w punkcie udzielili 475 porad dla ponad 160 osób, z pomocy specjalistów skorzystało 150 osób. Od września 2009 r. działa też, prowadzony przez profesjonalnego choreografa, młodzieżowy zespół tańca czeczeńskiego, w którym uczy się tańczyć grupa dzieci i młodzieży z Czeczenii.

Ważnym elementem działań w Łomży są warsztaty skierowane do uchodźców, dzieci i młodzieży szkolnej, oraz podmiotów stykających się w swojej pracy z uchodźcami (pracownicy szkół, urzędów, policji itp.) Warsztaty są odpowiedzią na postulaty społeczności lokalnej. Warsztaty z systemu szkolnictwa dla uchodźców zostały zorganizowane w odpowiedzi na zapotrzebowanie zgłoszone przez dyrektorów szkół łomżyńskich, z prawa polskiego zgodnie z postulatami policji.

Duży nacisk w działaniach, fundacja OCALENIE postawiła na zapewnienie uchodźcom możliwości nauki języka polskiego. Od września 2009 do grudnia 2010r. słuchacze skorzystali z lekcji polskiego organizowanych w ramach projektu „Q-Integracji” prowadzonych w łomżyńskim NOT. Kursy polskiego odbywały się w 3 grupach: dwóch podstawowych i jednej zaawansowanej. Wszystkie kursy kończyły się egzaminem, po którym każdy słuchacz otrzymywał zaświadczenie o ukończeniu kursu. Ponadto Fundacja Ocalenie przy współpracy MOPS prowadzi koło wolontariatu. Wolontariusze z liceum pomagają dzieciom w lekcjach, angażują się w organizowanie różnych działań min. zbieranie maskotek dla dzieci, organizowanie Dnia Dziecka, zabawy choinkowej itp.

3. Polski Komitet Pomocy Społecznej

Prowadzi:

- Dom Pomocy Społecznej im. Wiktorii Kowalewskiej dla 30 osób
- Stołówkę z systemem dowożenia posiłków do domu
- Ośrodek Rehabilitacji Leczniczej zarejestrowany jako Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej świadczenie usług głównie dla osób chorych na SM,
- Ośrodek Wypoczynkowo – szkoleniowo – rehabilitacyjny „Pensjonat Ptaki” w Balikach, gdzie organizowane są turnusy rehabilitacyjne,

4. Biuro Porad Obywatelskich

Biuro Porad Obywatelskich w Łomży w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2010r udzieliło 1151 porad 987 osobom w tym **435 mieszkańcom Łomży w 508 sprawach.**

Doradcy BPO udzielali również porad online mieszkańcom powiatów hajnowskiego, sokólskiego, a od 16 września 2010 r. również mieszkańcom powiatu kolneńskiego za pośrednictwem punktów dostępu do poradnictwa online zorganizowanych we współpracy z lokalnymi partnerami.

Odbiorcami usług BPO w Łomży w 2010 r. były osoby znajdujące się z różnych przyczyn w trudnej sytuacji życiowej i materialnej, które nie są w stanie samodzielnie rozwiązać swoich problemów. Są to często osoby niezaradne, wątpiące w swoje siły

i celowość podejmowania jakichkolwiek starań na rzecz poprawy swego położenia.

Każda porada obejmowała:

- Udzielenie wyczerpującej informacji o obowiązujących przepisach prawa,
- Informowanie o wyspecjalizowanych organizacjach i instytucjach udzielających pomocy,
- Udostępnianie niezbędnych do wszczęcia postępowania wzorów pism procesowych i urzędowych.

Każdy kontakt doradcy z osobą zgłaszającą się po poradę przebiegał zgodnie z metodą pracy doradczej przyjętej w ogólnopolskiej sieci Biur Porad Obywatelskich. Obejmuje ona: wysłuchanie osoby zgłaszającej się po poradę, ustalenie wspólnie z nią diagnozy problemu, wyszukanie przez doradcę we współpracy z zespołem możliwych rozwiązań problemu, dokonanie wyboru możliwych sposobów rozwiązania problemu przez osobę korzystającą z porady, opracowanie wspólnie z doradcą planu działania mającego doprowadzić do skutecznego rozwiązania problemu.

Doradcy udzielali porad na podstawie:

1. zgromadzonych aktów prawnych (m.in. kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, kodeksu cywilnego, kodeksu postępowania cywilnego, kodeksu postępowania administracyjnego, kodeksu karnego, ustawy o pomocy społecznej, ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie kodeksu cywilnego, ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie);
2. komputerowego zbioru aktów prawnych LEX Maxima zawierającego obok przepisów także orzecznictwo i komentarze;
3. prasy specjalistycznej, w tym internetowego wydania „Gazety Prawnej”

Porad udzielał zespół składający się z 5 członków płatnego personelu (2starszych doradców, doradcy, młodszego doradcy i konsultanta prawnego).

Prowadzone działania obejmują również informowanie beneficjentów pomocy społecznej o miejscach gdzie można uzyskać bezpłatne poradnictwo, możliwość uzyskania dodatkowych kwalifikacji poprzez uczestniczenie w programach unijnych kierowanych do osób bezrobotnych / NOT, PUP, OHP, Starostwo Powiatowe i MOPS/, dostęp do grup wsparcia i zajęć terapeutycznych grupy prowadzonych przy parafiach, w OIK i WOTiU, placówkach oświatowych prowadzonych przez stowarzyszenia. Prowadzona współpraca obejmuje również stały kontakt z pracownikami sądu, kuratorami, pedagogami szkolnymi i funkcjonariuszami Policji.

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Łomży
mgr inż. Wiesław Jagielak